

Gürcistan'daki Gürcü-Oset İlişkileri ve Ortak Tarih Anlayışı*

Keisuke WAKIZAKA**

Öz

Genellikle Gürcistan'da din, dil ve coğrafyaya dayalı geleneksel Gürcü milliyetçiliği mevcutken Sovyetler Birliği'nin kimlik politikası Gürcülerin ve Osetlerin dışlayıcı etnik milliyetçiliğini pekiştirmiştir. Sonunda bu durum Güney Osetya Meselesinin patlak vermesine sebep olmuştur. Bu durum geleneksel Gürcü ve Oset tarih yazımlarına belirgin şekilde yansıtılmıştır. Gürcüler ve Osetler birbirlerini "yabancı ve Rusya'nın beşinci kolu" olarak suçlayıp dışlamaktadır ama Mihail Saakaşvili 2003'te iktidara geldikten sonra Gürcü milliyetçiliğini daha kapsayıcı yurttaşlık milliyetçiliğine dönüştürmeye yönelmiştir. Gürcistan güncel tarih yazımı da "tarihsel Gürcü-Oset birlikteliği" ve "Rusya tehdidi"ni vurgulamaktadır. Bu bağlamda Gürcistan'daki Osetler kendi tarihini anlatırken, kendilerinin Gürcistan'da kalmaya devam etmelerinin meşruiyetini savunmaya ağırlık vermekte ve Osetlerin de Gürcistan toplumunun bir parçası olduğuna ve geçmişten beri Osetlerin Gürcülerle birlikte dost olarak Gürcistan topraklarında yaşamaya devam ettiklerine vurgu yapmaktadır. Böylece Gürcistan'daki Osetlerin kimlik inşası, Gürcistan'ın ulus-devlet inşa süreciyle uyumlu hale gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gürcistan, Güney Osetya Sorunu, Gürcistan'daki Oset Diasporası, Tarih Yazımı, Kimlik.

The Georgian-Ossetian Relations in Georgia and the Common Understanding of History

Abstract

Generally, while traditional Georgian nationalism based on language, Christianity and "motherland" had existed in Georgia, the Soviet nationality policy strengthened Georgians' and Ossetians' exclusionist ethnic nationalism and caused the conflict in South Ossetia. This situation is clearly reflected on the Georgian and Ossetian historiographies and they accuse each other as "foreigners, Russia's fifth column". But after Mikhail Saakashvili ascended to power in 2003, the Georgian government began to develop

Özgün Araştırma Makalesi (Original Research Article)

Geliş/Received: 20.08.2020

Kabul/Accepted: 12.07.2021

DOI: <https://dx.doi.org/10.17336/igusbd.778252>

* Bu çalışma, yazar tarafından hazırlanan ve 2019 yılında Doç. Dr. Işık KUŞÇU BONNENFANT'ın danışmanlığında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde kabul edilen "Living as 'North Caucasians in Georgia: Identity and Integration in Georgia Among the Ossetian and Chechen-Kist Communities" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

** Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İİSBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, İstanbul, Türkiye. E-posta: kwakizaka@gelisim.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-0438-5687>

inclusive civic Georgian nationalism and the current Georgian historiography also emphasizes "historical Georgian-Ossetian unity" and "Russian threat". Under this situation, Ossetians in Georgia attach importance to advocating the legitimacy of their staying in Georgia while explaining their history. They emphasize that they are important members of the Georgian state and that they have been continuing to live with Georgians as friends in Georgia since the ancient era. Thus, Georgia's Ossetians adapt to Georgia's nation-state building process during their identity building.

Keywords: Georgia, the Issue of South Ossetia, Ossetian Diaspora in Georgia, Historiography, Identity.

1. Giriş

1980'li yılların sonundan itibaren Sovyetler Birliği içindeki birçok etnik grup arasında milliyetçilik yükselmiştir. 1991 yılında Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra bu gruplar yeni ulus-devlet inşası sürecine girerken bu dışlayıcı milliyetçilik çerçevesinde ülkeleri yönetmeye çalışmışlardır. Bu ulus-devlet inşa sürecinde ülke içindeki azınlıklar, siyasal ve toplumsal hayattan dışlanmış ve bunun sonucu olarak birçok eski Sovyetler Birliği ülkelerinde etnik çatışmalar ortaya çıkmıştır. Bunun en belirgin örneği Gürcistan'dır. Gürcistan'ın ulus-devlet inşası sürecinde özellikle Abhazya ve Güney Osetya'da şiddetli etnik çatışmalar yaşanmış ve bu bölgelerle ilgili sorunlar henüz çözüme kavuşmamıştır. Diğer yandan, 2003 yılındaki Gül Devrimi'nden sonra Gürcistan yurt içindeki azınlıkların entegrasyonu ile ilgili somut politikaları uygulamaya başlamış ve dışlayıcı ulusal kimliğin yerine kapsayıcı kimliği inşa etmeye yönelmiştir.

Bir ülkenin tarih yazımı o ülkenin kimlik politikasını net bir şekilde yansıtmaktadır. 1980'li yılların sonundan beri devam eden Gürcü-Oset çatışmasının önemli sebeplerinden biri de tarih yazımı konusundaki uyuşmazlıktır. Gürcüler ve Osetler birbirlerine karşı toprak üzerinde kendi hakkını savunarak karşı tarafı ötekileştirmeye çalışmışlardır. Diğer yandan, Oset nüfusu mevcutken Gürcistan içinde (Güney Osetya dışında) azımsanmayacak sayıda (yaklaşık 15.000 kişi) Oset nüfusu mevcutken Gürcistan'daki Osetlerin, Gürcülerle ilişkilerinin durumunun ne olduğuna ve Gürcü-Oset anlaşmazlığı bağlamında kendi tarihini nasıl aktardığına dair araştırmalar son derece az ve yetersizdir. Bu çalışmanın amacı, Gürcistan'daki tarih yazımının dönüşümü ve Gürcistan içindeki (Güney Osetya hariç) Osetlerin Gürcü-Oset ilişkileri hakkındaki yorumlarını incelemek, Güney Osetya Meselesi ve Gürcistan'ın ulus-devlet inşası ile ilgili araştırmalara yeni bir bakış açısını sağlamaktır. Bu araştırmanın ana sorusu ise tarih yazımı üzerindeki Gürcü-Oset anlaşmazlığı devam ederken Gürcistan'ın tarih yazımının nasıl değiştiğine ve Gürcistan'daki Osetlerin Gürcü-Oset ilişkilerini nasıl yorumladığına odaklanmak olmuştur.

Çalışma genellikle nitel araştırma yöntemlerine dayanmaktadır. Toplanan bilgi hem gözlemsel kaynak olarak kullanılmış hem de bilgi üzerinde analiz yapılmıştır. Gürcistan ve Güney Osetya'nın Sovyetler Birliği döneminden kalan "geleneksel tarih yazımı"na bakmak için Güney Osetya ve Gürcistan'da yazılan tarih kitaplarından yararlanırken 2003 sonrası dönemin Gürcistan tarihi yazımına bakmak için hâlihazırda Gürcistan'daki okullarda kullanılan tarih ders kitaplarından yararlanılmıştır. Ayrıca Gürcistan'daki Osetlerin Gürcü-Oset ilişkilerine bakışını incelemek için 2016-2017 yılında Gürcistan'da saha çalışmaları yapılmış ve bu doğrultuda Tiflis, Aresperani Köyü (Lagodekhi Bölgesi) ve Nigoza Köyü'nde (Kaspi Bölgesi) Osetlerle mülakatlar yapılmıştır.

Bu çalışmalardan sonra, Gürcistan'ın kapsayıcı yurttaşlık ulusal kimliğinin inşası bağlamında Gürcistan'ın güncel tarih yazımının "tarihi Gürcü-Oset birlikteliği"ni

vurgulayarak Osetleri dışlamaktan kaçındığı ve Gürcistan'daki Osetlerin Gürcistan'da kalma meşruiyetini savunmak için kendilerinin, Gürcistan toplumunun bir parçası olduklarını devamlı olarak vurguladıkları tespit edilmiştir.

2. Sovyetler Birliği'nin Kimlik Politikasının Mirası Olarak Gürcü ve Oset Geleneksel Tarih Yazımları

Gürcistan'da 11. ve 15. yüzyıllar arasında Birleşik Gürcü Krallığı mevcuttu (bkz. Coene, 2010: 113-118) ve 1918 yılından 1921 yılına kadar Gürcistan Demokratik Cumhuriyeti kendi varlığını sürdürmüştür (bkz. Suny, 1988: 185-208). Dolayısıyla Gürcü ulusal kimliğinin temeli vardı ve bu tarihsel temele dayanarak modern Gürcü milli kimliği oluşturulmuştur.

Gürcü Ortodoks Kilisesi ve Gürcü dili klasik Gürcü kimliğinin oluşmasında ve Gürcü milliyetçiliğinin gelişmesinde çok önemli rol oynamaktadır. Sovyetler Birliği döneminden önce Gürcü milli kimliğinin temeli toprak, din ve dile dayalıydı. 19. yüzyılın sonundaki Gürcü milliyetçilik hareketinin temel unsuru Gürcistan toprağı, Gürcü Ortodoks Kilisesi ve Gürcüceydi. O dönemdeki en önemli Gürcü edebiyatçı-düşünür olan İlia Çavçavadze ve İakob Gogebaşvili gibi Gürcü milliyetçilerinin ana konusu ise Gürcü Patrikhanesi'nin Rus Ortodoks Kilisesi'nin hâkimiyetinden kurtulması ve Gürcüceyi korumaktı (Çipaşvili, 2010: 60-62).

Sovyetler Birliği kurulduktan sonra Gürcü milliyetçiliğinin içeriğı değişime uğramıştır. Sovyetler Birliği hükümeti etnik kimlik ile her Sovyet vatandaşını kategorileştirerek kontrol altında tutmuş ve onlara kamu hizmeti sunmuştur. Sovyetler Birliği rejimi ulusal-etnik kimliğin oluşumunu teşvik ederken Gürcistan'daki Gürcüler, Ermenistan'daki Ermeniler ve Kazakistan'daki Kazaklar gibi "titüler" halklara öncelik verilmiştir. Dolayısıyla Sovyetler Birliği'nde en üst sınıfta "titüler" grupların olduğu hiyerarşik sistem oluşturulmuştur (Broers, 2008: 281). Bu eğilim Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra da devam etmiş ve eski Sovyetler Birliği ülkelerinde "titüler" milletin en üst sınıfta yer aldığı sistem oluşturulmuştur. Mesela Gürcistan'da 1991 yılından sonra Gürcüler toplumsal açıdan en üst sınıfta yer almıştır. Diğer yandan, Sovyet Birliği sonrası Gürcistan'da Sovyet dönemi olumsuz değerlendirilmiş ve 1990'lı yıllardan sonraki dönemi ise "sömürge sonrası güzel dönem" olarak tanımlanmıştır (Broers, 2008: 281). Bu bağlamda azınlıklar kendilerini Gürcistan Devleti'nin ötekileştirerek dışladığını düşünmeye başlamıştır (Broers, 2008: 281).

Özellikle Gürcü merkezli milliyetçilik Gürcistan Bilimler Akademisi ve Gürcistan Yazarlar Birliği gibi akademik ve yarı resmi kurumlarda Sovyetler Birliği döneminden beri büyük etkiye sahiptir (Broers, 2008: 285). Bu kurumlarda benimsenen iddia genellikle Gürcülerin Gürcistan toprağında Eski Çağ'dan itibaren var olan asıl unsur olduğu ve Gürcülerin Gürcistan içinde çeşitli avantajlara sahip olması gerektiği tezi savunmaktadır (Broers, 2008: 285). Gürcistan'ın akademik çevresinde yaygın olan bu öğreti Gürcülerin Gürcistan'ın tek asıl yerel halkı olduğunu iddia ederken, diğer etnik grupları ise "yabancı", "göçmen" ve "işgalcilerin torunları" olarak tanımlamakta ve Gürcü olmayan halkların Gürcistan'da hiçbir hakka sahip olmadıklarını vurgulamaktadır (Broers, 2008: 285). Bu dışlamanın sonucunda Sovyetler Birliği döneminde Gürcü Ortodoks Kilisesi ve Gürcücenin dışında ortak etnik köken de Gürcü milli kimliğinin önemli unsuru olarak eklenmiştir. Sovyetler Birliği'nin etnik politikası modern Gürcü milliyetçiliğinin temelini oluşturmuştur. Böylece Modern Gürcü milliyetçiliği daha da dışlayıcı karaktere bürünmüştür. Ayrıca 1990 yılından sonra ise Rus-Sovyet karşıtlığı da Gürcü milli kimliğinde önemli rol oynamaya başlamıştır.

Modern Gürcü milliyetçiliği sadece etnik Gürcüleri, Gürcistan'ın tek asıl yerel halkı olarak tanımlamaktadır. Gürcistan'ın çok fazla etnik gruptan ibaret olmasını ise

sömürgeci devletlerin gayrimeşru politikasının sonucu olarak değerlendirmektedir. Modern Gürcü milliyetçiliğine dayalı bu bakış akademik dünyada halen yaygındır (Broers, 2008: 286). Güney Osetya ve Abhazya gibi Güney Kafkasya'nın başka yerlerinde de benzer durum görülmekte ve bu bölgelerdeki resmi söylemlerde Sovyetler Birliği öncesi dönemde bölgede sadece kendi milletinin hâkim olduğu vurgulanmaktadır. Bu tür söylemlerle Gürcistan, Abhazya ve Güney Osetya gibi bölgelerdeki azınlıklara karşı ayrımcılıklar meşrulaştırılmaktadır. Özellikle modern Gürcü milliyetçiliği Gürcülerin Gürcistan'daki tek yerel halk olduğunu savunan akademik söylemlerle pekiştirilmiş ve azınlık grupları "nankör misafir, yabancı" olarak ötekileştirmektedir (Broers, 2008: 286). Bu söylem halen kendi etkisini korumakta ve Gürcistan'ın daha kapsayıcı ulus-devlete dönüşümünü ve etkili azınlık politikasının uygulanmasını engellemektedir.

Ayrıca Gürcüler arasında yaygın olan Gürcülerin etnik toleransına dair iddia da azınlıkların entegrasyonunun önünde engel teşkil etmektedir. Gürcüler tarih boyunca kendilerinin dışarıdan gelenleri misafir olarak hoş karşılayan halk olduğunu ve başka toplumlara karşı hoşgörülü olduğunu iddia etmektedir. Gürcülerin toleransı ve misafirperverliği ile ilgili bu iddia Gürcistan Devleti ve toplumunun Abhazlara ve Osetlere cömert şekilde davranarak çeşitli haklarını tanıdığını vurgulayarak Abhazya ve Güney Osetya meseleleri konusundaki Gürcistan'ın tutumunu haklı olduğuna dayandırmaktadır (Broers, 2008: 288).

Gürcistan'daki Gürcülere göre, Gürcistan'da çok çeşitli etnik grupların var olması Gürcülerin toleransından kaynaklanmaktadır (Broers, 2008: 288). Modern Gürcü milliyetçiliği Gürcülerin hoşgörü ile başka milletlerin Gürcistan'a girip yerleşmelerine müsaade ettiğinden dolayı Gürcistan'ın zor durumda kaldığını iddia etmektedir (Broers, 2008: 288). Bu tolerans ile ilgili iddia da Gürcistan'ın kamuoyunu önemli derecede etkilemekte ve azınlıklara karşı olumsuz tavrın benimsenmesine sebep olmaktadır (Broers, 2008: 288-289). Diğer etnik gruplar kendilerinin Gürcü Devleti ve toplumu tarafından gösterilen nefret ve ayrımcılığa maruz kaldığını düşünürken, Gürcüler ise hoşgörüleri ile başka milletlerin Gürcistan'a girmesine müsaade ettiğinden dolayı Gürcistan'ın yabancı devletler tarafından işgal edildiğini iddia etmektedir. Böylece, Gürcüler arasında yaygın olan bu iddia da modern etnik Gürcü milliyetçiliğinin Gürcü kamuoyu tarafından yaygın şekilde benimsenmesine sebep olmuş ve bu dışlayıcı milliyetçilik daha da dışlayıcı ve saldırgan olmuştur (Broers, 2008: 289). Dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliği Gürcistan'ın daha kapsayıcı ulus-devlete dönüşüm sürecinde engel teşkil etmekte olup Güney Osetya Meselesinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Sovyetler Birliği döneminde Bolşevikler tarafından teşvik edilen milliyetçilik etnik grupların kendi tarih yazımında da belirgin şekilde yansıtılmıştır. Her etnik grup kendi tarih yazımında kendi milletinin bölgedeki asıl yerel halk olduğunu savunarak diğer etnik grupları dışlamaya yönelmiştir. Güney Osetya Meselesi ile ilgili Gürcü ve Oset geleneksel tarih yazımlarını birbirleriyle mukayese ettiğimizde de tarihsel söylemin temelinde Gürcüler ve Osetlerin birbirlerini ötekileştirmeye yöneldiğini net şekilde görüp anlayabiliriz. Sovyetler Birliği döneminden kalan geleneksel Gürcü aydınlar, Osetlerin sömürgeci devletler tarafından Gürcistan toprağına yerleştirilen "göçmen, yabancı" olduğunu, Osetlerin Gürcistan içinde Gürcüler kadar çok haklara sahip olmadığını ve Gürcü toprağı içinde Güney Osetya'nın kurulmasının Rusya'nın çıkarına dayandığını ileri sürmektedirler (Lekişvili, 2005: 222-224). Üstelik Gürcü tarihçi Nugzar Apxazava da Güney Osetya'da Osetlerin atalarına dair hiçbir arkeolojik buluntunun olmadığını ve İskitlerden sonra Gürcülerin atalarının Güney Osetya'da yaşamaya başladığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda Apxazava, Osetlerin Güney Osetya'nın asıl yerel halkı olduğunu ileri sürerek Osetlerin Gürcistan'dan bağımsızlık talebinin gayrimeşru olduğunu açıklamaktadır (Apxazava, 2015, 111-112).

Geleneksel Gürcü tarih yazımını benimseyen Mariam Lortkipanidze ve Giorgi Otxmezuri Osetlerin 9. yüzyılda Arapların desteğiyle ve 13. yüzyılda ise Moğolların inisiyatifi ile Gürcistan'a yerleşmeye başladığını ileri sürmektedir. Ayrıca, onlara göre Osetlerin Gürcistan'a ve Güney Osetya'ya büyük ölçekli göçü 17. ve 18. yüzyıllarda Gürcü feodal sınıfının çıkarlarına dayanarak gerçekleştirilmiştir (Lortkipanidze ve Otxmezuri, 2007: 131). Dolayısıyla da Osetler günümüzdeki Güney Osetya toprağında aslen mevcut değildi. Lortkipanidze ve Otxmezuri Güney Osetya adlı bir bölgenin Rusya'nın Kafkas politikalarının sonucu olarak Gürcistan toprağı içinde kurulduğunu ve Gürcü halkının bu süreçten tamamen dışlandığını vurgulamaktadır (Lortkipanidze ve Otxmezuri, 2007: 133-134). Yani geleneksel Gürcü akademik söylemlerinde Osetlerin asıl yerel halk olan Gürcü halkının izni olmadan Gürcistan'a yerleşen "nankör göçmen" olduğu ve Osetlerin Gürcüler kadar siyasal haklara sahip olmamasının doğal olduğu vurgulanmaktadır.

1910'lu yıllardaki çatışma konusunda Lortkipanidze ve Otxmezuri 1910'lu yılların sonuna kadar devam eden Osetlerin isyanına karşı Gürcistan ordusunun askeri harekâtını Gürcistan'ın toprak bütünlüğünü korumak için mecburi yöntem olarak haklı çıkarmakta ve Osetlere yönelik "soykırım"ın meydana gelmediğini vurgulamaktadır. Onlara göre, Osetler, özellikle Oset Bolşevik mensupları Rusya ile işbirliği yaparak Gürcistan'a isyan etmiş ve bu süreçte birçok Gürcü ve Oset katledilmiştir (Lortkipanidze ve Otxmezuri, 2007: 134-135; bkz. Lekişvili, 2005: 226). Yani geleneksel Gürcü tarih yazımı Osetleri büyük kaosu çıkararak ve birçok kişinin ölümüne yol açan Rusya'nın beşinci kolu olarak tanımlamaktadır.

Lortkipanidze ve Otxmezuri'ye göre, Sovyetler Birliği döneminde ise Gürcistan Devleti ve Gürcü toplumu Osetlerin Gürcistan toprağında "yabancı" olup "Güney Osetya"nın kurulmasının haklı olmadığı halde Osetlere her türlü hak tanımıştır. (konuyla ilgili olarak ayrıca bkz. Toidze, 2015, 231-260). Buna rağmen Osetler Gürcülere "ihanet etmiş" ve Rusya ile birlikte hareket etmiştir. Bu bağlamda Güney Osetya'nın bağımsızlık talebi ve Gürcistan'a karşı isyan geleneksel Gürcü tarih yazımına göre "Osetlerin ihaneti" ve Rusya'nın siyasi oyunu olarak nitelendirilmektedir.

Gürcü-Oset ilişkileri konusunda Güney Osetya'nın tarih yazımına bakarsak, başka etnik grupları, özellikle Gürcüleri ötekileştirme geleneksel Oset tarih yazımında sıkça gözlemlenmektedir. Mesela en önemli Oset tarihçilerinden biri olan Mark Bliev, Eski Çağ'dan beri Osetlerin Güney Osetya'da mevcut olduğunu ileri sürmektedir. Bliev, Osetlerin atalarının Hint-Avrupa dil ailesine mensup olup M.Ö. 16. ile 9. Yüzyıllar arasında Kafkasya'da Kuban kültürünü kurduğunu vurgulamaktadır. Sovyetler Birliği dönemindeki Oset arkeologu olan Bagrat Texov ve Ruslan Dzattiaty, Güney Osetya'da Kuban kültürüne ait 5000 yıllık arkeolojik bulguların ve araştırmaların bu bölgede Osetlerin eski zamandan beri var olduğunun göstergesi olduğunu vurgulamaktadır (Dzattiaty, 1986, 26-28; Texov, 1971, 87).

Ayrıca Bliev günümüzdeki Güney Osetya'nın bulunduğu Gori bölgesinin tarihi hakkında Tiflis Guberniyası'nın 1865 yılında hazırladığı rapordan bahsetmektedir. Bu rapor, bu bölgenin nüfusunu "yerliler" ve "göçmenler" olarak ikiye ayırmış ve Gürcüler, Ermeniler ve Osetleri "yerliler" olarak tanımlamıştır (Bliev, 2006, 18-19). Raporun doğruluğunu kanıtlamak için M.Ö. 90 ile M.Ö. 21 yılları arasında yaşayan Diodorus Siculus tarafından sunulan bilgiden söz edilmektedir. Bu bilgiye göre, bölgede yaşayan "Osetler" Ermenistan'dan Basra Körfezi'ne kadar uzanan geniş bölgede yaşamıştır. Osetler M.Ö. 5. yüzyılda Güney Osetya'ya yerleşmişlerdir (Bliev, 2006, 19). Gürcistan'ın Güney Osetya üzerindeki hâkimiyeti konusunda Güney Osetya Devlet Üniversitesindeki Oset tarihçi Kosta Dzugaev ve Mark Bliev, Gürcülerin ancak 16. ile 17. yüzyıllar arasında Giorgi Saakadze'nin önderliği altında Güney Osetya üzerinde feodal hâkimiyeti kurabildiğini vurgulamaktadır (Bliev, 2006, 27; Dzugaev, 2007, 75). 18. yüzyılın başında Güney Osetya,

Kartli-Kaheti ve İmereti krallıklarının sistematik saldırılarına uğramıştır (Bliev, 2006, 30; Dzugaev, 2007, 76).

Oset tarihçi Zaxariy Vaneev ve Bliev, Rusya'nın Kafkasya üzerindeki kendi hâkimiyetini pekiştirmek için Gürcistan'ı kullandığını ve Rusya'nın bu yönde Gürcü-Oset çatışmasını kışkırttığını ileri sürmektedir (Vaneev, 1956, 322-328, Bliev, 2006, 43-44). Bliev'e göre, bu durum 1917 yılındaki Ekim Devrimi'nden sonra da devam etmiş ve Osetlerin sert tepkisine rağmen Güney Osetya meselesini çözmek için Bolşevikler, Gürcistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne özel yetkiyi vermiştir. Bliev, bu kararın Rusya'nın Gürcistan'ın çıkarlarını Osetlerin çıkarlarından daha çok önemsemeye devam etmiş olması gerçeğini gösterdiğini ve Güney Osetya'nın, Sovyetler Birliği dağılına kadar Gürcistan'ın sömürgeci olarak kaldığını söylemektedir (Bliev, 2006, 379-380; 383). Bu noktada Oset tarih yazımı, Rusya ve Gürcülerin kendi çıkarları için işbirliği yaptığını ve Gürcistan'ın Rusya'nın desteğiyle Osetleri ezip sömürmeye devam ettiğini vurgulamaktadır. Yani Oset tarih yazımı, Gürcistan'ı "çıkarıcı, işbirlikçi ve Rusya'nın beşinci kolu" olarak nitelendirmektedir.

1980'li yılların sonundan 1990'lu yılların başına kadar Kafkasya'da meydana gelen siyasi gelişmeler konusunda Bliev, Zviad Gamsakhurdia gibi Gürcü milliyetçileri Gürcistan Devleti'nin ideolojisinin meşruluğunu pekiştirmek için azınlıkları "Gürcülerin düşmanı" olarak tanımladığını ve Gürcülerin azınlıklara verilen hakların kaldırılmasını talep ettiğini açıklamaktadır (Bliev, 2006, 393). Bliev'e göre, Gürcü milliyetçileri bu yönde Güney Osetya'nın "özerk bölge" statüsünü kaldırmaya çalışmıştır. Bliev Güney Osetya'nın bağımsızlığa yönelik çabalarını savunmakta ve 1991 yılında Güney Osetya'nın bağımsızlığının ilanının kabul edilmesini Gürcistan'ın Osetlere yönelik baskısına karşı tepki olarak haklı çıkarmaktadır (Bliev, 2006, 394).

Bunun yanı sıra, Alan Çoçiev'in yazdığı "Uroki Igry na Boyne [Katliam Dersleri]" gibi başka Oset kaynakları Gürcülerin, Güney Osetya'nın Gürcülere ait olduğunu iddia ederek 1917-1920 ve 1989-1992 yıllarında Osetlere karşı soykırım yaptığını ve onları yerinden ettiğini ileri sürmektedir. Kısacası, Oset tarih yazımı Gürcülerin soykırımcı olup nankör yabancı olduğunu ve Rusya'nın desteğiyle Osetleri ezmeye devam ettiğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla onlara göre Osetlerin Gürcistan'dan bağımsız olma hakkı vardır. (Bliev, 2006, 445; Çoçiev, 1993).

Hem Gürcü hem de Oset geleneksel tarih yazımı birbirlerini "nankör yabancılar" olarak tanımlayarak kendilerinin bölgedeki asıl yerel halk olduğunu savunmakta ve Gürcü-Oset ilişkileri konusunda birbirlerini "Rusya'nın işbirlikçisi", "hain, çıkarıcı (Gürcülerden Osetlere yönelik)" ve "soykırımcı (Osetlerden Gürcülere yönelik)" olarak suçlamaktadır. Böylece ulus-devlet inşası sürecinde Osetler ve Gürcüler, Gürcü-Oset ilişkileri konusunda birbirlerini ötekileştirerek dışlamaktadırlar. Bu dışlayıcı geleneksel tarih yazımının etkileri günümüzde de devam etmektedir.

3. 2003 Yılı Gül Devrimi'nden Sonra Gürcistan'da Tarih Yazımının Dönüşümü

2003 yılında meydana gelen Gül Devrimi, Gürcistan'ın ulus-devlet inşası sürecine ve azınlık politikalarına yeni bir dinamizm getirmiştir. Mihail Saakaşvili, milliyetçilerin desteğini kazanmak için etnik Gürcü milliyetçiliğini kullanmıştır (detaylı olarak bkz: Maeda, 2009: 35). İktidara geldikten sonra da bu eğilim devam etmiş ve Gürcistan'ın toprak bütünlüğünün tekrar sağlanmasını ön plana çıkarmıştır. 2004 yılında Saakaşvili yönetimi Acaristan Özerk Cumhuriyeti'ni Tiflis merkezi hükümetine tamamen bağlamış ve Abhazya ve Güney Osetya'da mevcut olan yönetimlere karşı sert tutumda bulunmayı benimsemiştir (Maeda, 2009: 51).

Saakaşvili yönetimi daha kapsayıcı Gürcü milli kimliğinin inşasına yönelmiştir. Bu süreçte azınlık politikaları daha somut şekilde uygulanmaya başlamış ve etnik politikanın sembolik önemi de artmıştır. Mesela, Saakaşvili her Gürcistan vatandaşının Gürcistan Devleti'nin eşit üyesi olduğunu (Matsaberidze, 2014: 5) ve "Gürcü" teriminin Gürcistan sınırları içinde yaşayanlar anlamına gelip çeşitli etnik grupları kapsadığını vurgulamıştır (Berglund ve Blauvelt, 2016: 33). Ayrıca Saakaşvili 2004 yılındaki göreve başlama töreninden sonra Svetitskhoveli Kilisesi'ni ziyaret etmek yerine eski Gürcü Kralı Davit Ağmaşenebeli'nin mezarını ziyaret etmiştir (Matsaberidze, 2014: 11). Saakaşvili iktidardayken İlia Çavçavadze gibi liberal aydınlardan sıkça söz ederek ortak tarih, coğrafya ve dil gibi Gürcü milli kimliğinin yurttaşlık-yurtseverlik unsurlarını ön plana çıkarmıştır. Gürcü milli kimliğinin etnik kökenin yerine Gürcüce ve ortak coğrafyaya dayandığını ve Gürcüceyi konuşan herkesin eşit Gürcistan vatandaşı olduğu vurgusunda bulunarak temelde ulusal kimlik inşasının yönünü kapsayıcı yurttaşlık milliyetçiliğine çevireceğini net bir şekilde ifade etmiştir (Berglund ve Blauvelt, 2016: 32). Saakaşvili, bu yönde yeni ulus-devlet inşa politikasına devam etmiş ve bu bağlamda Gürcistan'ın milli bayrağı, amblemi ve marşı, yurttaş vatanseverliğini vurgulayan yenileri ile değiştirilmiştir (Berglund ve Blauvelt, 2016: 32-33).

Saakaşvili döneminden beri devam eden ulus-devlet inşa süreci 2012 yılında Bidzina İvanişvili liderliğindeki "Gürcü Rüyası" koalisyonu iktidara geldikten sonra da genel itibarıyla devam etmiştir. 2013 yılında Giorgi Margvelaşvili Gürcistan Cumhurbaşkanı olduğunda da Gürcistan'da yaşayan herkesin demokratik Gürcistan Devleti'nin üyesi olduğunu ve Gürcistan'ın anayasal sistemi ile korunduğunu vurgulamıştır ("The Inaugural Speech of President Giorgi Margvelashvili of 17 November, 2013", 2014). Böylece Gürcistan, Batı ülkelerinden yana olan politika izlemeye devam edeceğini ve Saakaşvili döneminde başlayan daha kapsayıcı yeni ulus-devlet inşası sürecinden vazgeçmeyeceğini açık şekilde ifade etmiştir. Azınlıkların entegrasyonuna yönelik politikalar da Batılı ülkelerin desteğiyle halen devam etmektedir.

Yeni nesil aydınlar da 2003'ten sonra Gürcistan'ın bürokrasi, eğitimi, bilimi ve siyasetinde hâkim olmaya başlamıştır. Onlar özel sektör ve bağımsız kitlesel medyada etkili konuma gelmiştir (Broers, 2008: 286). Sovyetler Birliği döneminden kalan "geleneksel" aydınlar, yabancı dil olarak Rusça kullanmayı tercih ederken bu "genç" aydınlar ise yabancı dil olarak İngilizceyi kullanmayı tercih etmekte, Batı'nın sosyal bilimlerinin teorilerini benimsemektedir. Öyle ki onların bazıları Batı ülkelerindeki üniversitelerden mezun olmuşlardır (Broers, 2008: 286). Böylece Gürcistan'ın yeni nesil aydınları, "geleneksel" aydınların savunduğu dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliğine karşı eleştirel gözle bakmaktadır (Broers, 2008: 286). Onlar çoğulculuk ve adalet gibi liberal demokrasinin değerlerini desteklemekte, modern etnik kimliğinin "geleneksel" etnik kimlikten daha kapsayıcı olması gerektiğini ileri sürmekte ve etnik çatışmaların destanlaştırılması ve meşrulaştırılmasını eleştirmektedir. Üstelik yeni nesil aydınlar Gül Devrimi sonrasında sivil toplum kuruluşlarındaki aktivizm ve çeşitli grupları hareketlendirme konularında tecrübe kazanmıştır (Broers, 2008: 287). Sovyetler Birliği döneminden kalan aydınlar kendi milleti dışından olanları dışlamaya yönelirken yeni nesil aydınlar ise Gürcü olmayan etnik grupların temsilcileriyle beraber çalışmakta çok daha başarılıdırlar (Broers, 2008: 286). Bu şart altında, Gürcistan'ın "genç" aydınları çeşitli etnik grupların temsilcileriyle diyalog kurabilmiştir (Broers, 2008: 286). Böylece Saakaşvili'nin rejimi Gürcü olmayan gruplardan destek kazanmayı başarmış, azınlıkların Gürcistan Devleti'ne entegrasyonu için temel hazırlamış ve daha kapsayıcı yeni Gürcü milli kimliğinin oluşum sürecini hızlandırmıştır.

2003 yılından beri devam eden Gürcistan'ın daha kapsayıcı yeni ulusal kimliği inşa politikası Gürcistan'ın yeni tarih yazımında da yansıtılmakta ve ders kitaplarında azınlıkları dışlayan, ötekileştiren ve hakaret içeren ifadeler azaltılmıştır (Berglund ve

Blauvelt, 2016: 36). Mesela, Gürcistan'daki okullarda kullanılan tarih ders kitaplarında Müslümanlara karşı olumsuz imaj halen mevcutken Türkleri ve Müslümanları hakaret eden veya aşağılayan ifadeler azaltılmış, azınlıklarla ilgili söylemler genel olarak yumuşatılmış ve daha objektif olunmuştur (bkz. Wakizaka, 2015). Osetler hakkındaki Gürcistan'ın tarih yazımı da değişerek onlar ile ilgili anlatımlar da ılımlı ve objektif hale gelmiştir. Güney Osetya Meselesi ve Gürcü-Oset ilişkilerini anlatırken Gürcistan'ın yeni tarih yazımı Gürcülerin Güney Osetya'daki asıl yerel halk olmaktan daha ziyade "Gürcüler ve Osetlerin tarihi, toplumsal birlikteliği ve birbirinden ayrılmazlığı"ndan dolayı Güney Osetya'nın bağımsızlığına karşı olduğunu ileri sürmektedir.

Gürcistan'daki okullarda tarih ders kitabı olarak kullanılan ve 2008 yılında basılan "Sakartvelos Istorია: IX K'lası (Gürcistan Tarihi: 9. Sınıf)" kitabı "Oset-Gürcü ilişkileri" başlığı altında Osetlerin tarihini şöyle anlatmaktadır:

"Gürcü-Oset ilişkileri çok uzun tarihe dayanmaktadır. Bu ilişkiler M.Ö. 1. yüzyılda Alan savaşçı gruplarının Kuzey Kafkasya'ya gelmesiyle başlamıştır. Zamanla, Alanlar Kuzey Kafkasya'nın orta kısmına yerleşmiş, yerel halklarla birleşmiş ve kendi dilini geliştirmiştir. Alan kültürü Kafkas tipi olmuştur. Böylece Ortaçağ'daki Bizans kaynaklarında "Alanlar" olarak geçen ve Gürcü kaynaklarında "Osetler" denilen halk ortaya çıkmıştır. 7. yüzyıldan sonra Hıristiyanlık, Bizans İmparatorluğu ve Gürcistan vasıtasıyla yayılmış ve onlar 10. yüzyılda Kuzey Kafkasya'da güçlü Oset Krallığı'nı kurmuştur. Osetler ve Gürcistan arasında askeri çatışmalar olmuşsa da bu ikisi arasında temel olarak iyi ve dostane ilişkiler devam etmiştir. Oset askerler, Gürcistan ordusuna katılmıştır. Gürcü ve Oset kraliyet aileleri birbirleriyle akraba olmuştur; Oset krallarının kızları I. Giorgi, II. Bagrat, III. Giorgi ve Ulu-Davit ile evlenmiştir. Bagrat Hanedanı'nın Osetya'daki temsilcisi olan Oset Prensi Davit Soslan, Kraliçe Tamar'ın kocası olmuştur.

Davit Agmashenebeli'nin döneminden Moğol istilası dönemine kadar Osetya, Gürcistan Krallığı'ndan bağımsızken Osetler Gürcistan Krallığı içinde kalmaya devam etmiştir. Didgori Savaşı'nda 500 kişi Oset Gürcüler için savaşmıştır.

Oset Devleti Moğolların Kuzey Kafkasya'ya istilasından dolayı lağvedilmiştir. Hayatta kalan bazı Osetler dağlara yerleşmiş ve bazıları ise yabancı ülkelere göç etmiştir. 13. ve 14. yüzyıllar arasında Oset askerler Gürcistan'da da görülmüştür. Onlar Moğol İmparatorluğu'nun desteğiyle Şida-Kartli'ye hükmetmiş ama V. Giorgi onları yenmiş ve Gürcistan'dan çıkarmıştır. Ondan sonra Osetler Gürcistan'a saldırmamıştır. Onlar Gürcistan toprağını terk etmiş ya da Gürcülerle kaynaşmıştır. Dağlara yerleşen Osetler 14. ve 17. yüzyıllar arasında Kuzey Kafkasya'daki ovaya dönememiştir. Altınordu Devleti yıkıldıktan sonra Çerkesler-Kabardeyler en güçlü askeri yapılanmaya sahip olmuş ve Kafkas Dağları'nın kuzey yamaçlarına hükmetmiştir. Onlar, ovada Osetlerin hayatına müdahale etmiş ve her sene onlardan haraç toplamışlardır. Dolayısıyla, bazı Osetler Gürcistan'a yerleşmiş ve bu sefer onların yerleşmesi barışçıl şekilde olmuştur. Onların feodal beylerin desteğiyle Gürcistan'a yerleşmeleri sağlanmıştır. Gürcü kralları, toprak ağalarının talepleriyle ilgilenmek zorunda kalmıştır çünkü Osetlerin yerleşmeden önceki savaşlarından dolayı yerel nüfus azalmıştır.

Yazılı kaynaklara göre, Osetlerin ilk göze çarpan yerleşimi 17. yüzyılda Güney Kafkasya'daki Didi Liakhvi Irmağı'nın kaynağı civarında gerçekleşmiştir. Daha sonra Osetler Patara Liakhvi, Ksani ve Aragvi Vadileri'ne de yerleşmeye başlamıştır. Bazı Oset toplulukları ise Ksani ve Aragvi Vadileri'nde ve Machabeli Beyliği'nin toprağında yaşamıştır. Kartli Krallığı'ndaki Osetlerin sayısı özellikle 18. yüzyılda artmış ve 1771'de nüfusu 6.000 kişiye ulaşmıştır.

Bölgeye yerleşen Osetler Hıristiyanlığı benimsemiş ve aktif şekilde Gürcü toplumsal-siyasal hayatına katkı sağlamıştır. Osetlerin çocukları zamanla Gürcü toplumsal-kültürel arenasında başarılı olmuştur. Onların arasında meşhur şair ve

öğretmen, aynı zamanda toplumsal aktivist olarak kabul edilen Ioane Ialghuzidze (1775-1830) bulunmaktadır." (Ançabadze ve diğ., 2008, 247-248)

Bu metne göre, Gürcistan'daki Osetler "yabancı, göçmen"dir ama onlar ve Gürcüler arasında uzun zamandır yakın ve dostane ilişkiler vardı. Tarihte Gürcüler ve Osetler birbirlerine yardım ederlerdi. Ayrıca Oset ve Gürcü kraliyet aileleri birbirleriyle akraba olmuşlardır. Gürcistan'a yerleşen Osetler daha sonra Gürcü siyasetine, toplumuna ve kültürüne önemli derecede katkı sağlamıştır. Bu yüzden Osetler asla "nankör" değildir.

Ayrıca bu ders kitabı 1917-1920 yıllarındaki Oset ayrılıkçı hareketinden bahsederken bütün Osetleri "çıkarıcı hain" olarak tanımlamaktan kaçınmaktadır:

"1917-1920 yılları arasında ayrılıkçı gruplar Osetler arasında güçlenmiştir. Silahlı ayrılıkçı militanlar önce Beyaz Ordu'ya katılmış ancak Beyaz Ordu Gürcistan'dan geri çekilip Bolşevikler, Gürcistan üzerinde hâkimiyetini ilan ettikten sonra ise Sovyet Rusya'sını desteklemişlerdir. Ayrılıkçı gruplar Rus hâkimiyetini kabul ettiğini beyan etmiştir." (Ançabadze ve diğ., 2008, 384)

Bu metin bütün Osetleri marjinalleştirmekten kaçınmakta ve sadece birkaç Osetin Ruslarla birlikte hareket ettiğini söylemektedir. Metne göre, Osetler çoğunlukla ayrılıkçı hareketi desteklememiş ve Gürcülerle beraber hareket etmiştir.

Aynı kitabın içinde "20. Yüzyılın Sonu: Çokuluslu Gürcistan" (Ançabadze ve diğ., 461) başlığı altında Gürcistanlı bir Osetin tanıklığının yer alması günümüzdeki Gürcistan Devleti'nin yavaş yavaş daha kapsayıcı ulusal kimliği oluşturmaya yönelmekte olduğunu göstermektedir.

Dokuzuncu sınıf öğrencileri için kullanılan başka bir Gürcistan tarihi ders kitabı Güney Osetya meselesini anlatırken "Güney Osetya" terimini kullanmamayı tercih etmektedir. Mesela, bu ders kitabı 1917-1920 yılları arasında Güney Osetya'da devam eden kargaşa hakkında şöyle bir bilgiye yer vermiştir:

"Şida Kartli'de (Maçabeli Beyliği) daha büyük sorun meydana gelmiştir. Ruslar bu sıkıntılı bölgeye "Güney Osetya" diyorlardı. Kuzey Kafkasya'dan Gürcistan'a aşamalı şekilde ilerleyen Ruslar, Demokrat Gürcistan'ın geniş kültürel-ulusal özerkliğine karşı saldırı düzenliyordu. Sovyet Rusya'sı Osetlere Gürcistan'a karşı isyan ettiği takdirde siyasal-bölgesel özerkliği tanımayı vaat etmiştir. Kızıl Ordu da "İşçilerin Ordusu" olarak kendisini ifade ederek bölgeye girmiştir. Bu olaya karışan ayrılıkçılar Maçabeli Beyliği toprağının Gürcistan'dan ayrılmasını ve o toprağın Sovyet Rusya'sıyla birleşmesini talep etmiştir. 1920 yılının Mart ayında 'Devrim Komitesi' kurulmuş ve bu komite aslen Gürcistan'a ait olan bu bölgeyi Rusya'nın 'ayrılmaz bir parçası' olarak ilan etmiştir." (Asatiani ve diğ., 2012, 371)

Bu parçaya göre, Güney Osetya'daki ayrılıkçı hareket tamamen Rusya tarafından planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Ama birçok Oset, Rusya'yı desteklememiş ve Gürcistan'ın yanında yer almıştır. Dolayısıyla, ayrılıkçılar ve Gürcistan arasındaki çatışmadan Rusya tamamen sorumludur. Böylece bu ders kitabı Rusya'yı "emperyalist devlet, tehdit, düşman" olarak ötekileştirirken Osetler gibi azınlıkları "Gürcistan'ın birlikteliğini bozan düşman, Rusya'nın beşinci kolu" olarak nitelendirmekten kaçınmaktadır.

Söz konusu ders kitabı Güney Osetya Özerk Bölgesi'nin oluşturulmasını ise şöyle açıklamaktadır:

"Şida-Kartli'de 'Güney Osetya'nın özerkliği üzerinde oldukça fazla sorun çıkmıştır. Osetler, Gürcistan'ın içinde önemli olmayan ulusal azınlık sayılmıştır. Bu yüzden uluslararası hukuka göre sadece kültürel özerkliğin verilmesi gerekmekteydi. Fakat onlar siyasal-bölgesel özerkliği de talep etmiştir.

6 ile 8 Eylül 1921 tarihleri arasında Devrim Komiserlerinin ve Parti Komiserlerinin uzatılmış oturumu 'Güney Osetya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni yaratma kararını almıştır. Bu proje çok anlamsızdı, dolayısıyla Oset ayrılıkçıları

destekleyip kışkırtan Gürcistan Cumhuriyeti Komünist Partisi bile bu projeyi reddetmiştir. Sonunda 'Güney Osetya Özerk Bölgesi' Gürcistan toprağı içinde kurulmuştur. [...] Moskova bu karardan memnun olmayan ayrılıkçı güçleri desteklemiştir. Ayrılıkçılar özellikle Rusya toprağı içinde 'Kuzey Osetya Özerk Bölgesi'nin oluşturulduğu 1924'ten sonra kendi faaliyetlerini yoğunlaştırmıştır. 1925 yılının Ocak ayındaki Kuzey Osetya Sovyet Kongresi'nde iki Oset bölgesinin birleşmesi ile ilgili sorun tartışılmıştır. Beşinci Güney Osetya Sovyet Kongresi birleşmiş Osetya'nın tamamen Gürcistan'a bağlanması için bu fikri ele almıştır. Gürcistan ve Güney Kafkasya Merkezi Yürütme Komitesi oy birliğiyle bu planı onaylamıştır.

Fakat bu plan onaylanınca, Gürcistan toprağının içinde birleşik Osetya'nın oluşturulmasını destekleyen Sovyet emperyalizminin merkezi radikal şekilde kendi tutumunu değiştirmiştir. Böylece bu plan iptal edilmiştir." (Asatiani ve diğ., 2012, 381-382)

Aynı ders kitabı 1991 yılındaki Gürcistan'ın bağımsızlığı ve yeni ulus-devlet inşası sürecini şöyle anlatmaktadır:

"Sovyet döneminin sonunda, Gürcistan hükümetinin bazı yanlışlıkları olmuşa da ağırlıklı olarak Rusya'nın müdahalesi nedeniyle ayrılıkçılar Güney Osetya ve Abhazy'a da güç kazanmıştır. 1990 yılının sonbaharında Güney Osetya Özerk Bölgesi Yüksek Sovyeti, Gürcistan anayasasını ihlal ederek Güney Osetya'yı Rusya'ya bağlama kararını almıştır. Gürcistan Yüksek Sovyeti bu karara karşı özerklik bölgesi statüsünü kaldırmıştır. Şida-Kartli'de silahlı çatışma başlamıştır. 1992'de Rusya ve Gürcistan, Dagomis'te anlaşmaya varmış ve Güney Osetya'daki askeri hareketler durdurulmuştur. Fakat Rusya bölgenin (Güney Osetya) ayrılıkçı politikasını desteklemeye devam etmiştir." (Asatiani ve diğ., 2012, 418)

Ayrıca bu ders kitabı 2008'deki Rus-Gürcü Savaşı'ndan şöyle bahsetmektedir:

"2008 yılının Ağustos ayında Rus-Gürcü Savaşı meydana gelmiştir. Onun sonucu olarak aslen Gürcistan'ın parçaları olan Abhazy ve Tskhinvali Bölgesi (Güney Osetya) Rus ordusu tarafından işgal edilmiş ve Gürcü nüfusu oradan çıkarılmıştır. 26 Ağustos 2008 tarihinde Rusya bu bölgeleri 'bağımsız devletler' olarak tanımış ama uluslararası toplumlar ortak şekilde onların bağımsızlığını tanımayı reddetmişlerdir." (Asatiani ve diğ., 2012, 424)

Güney Osetya Meselesi ile ilgili benzer anlatım 12. sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan Gürcistan ve Dünya Tarihi ders kitabında da görülmektedir. Kitap genellikle sadece Güney Osetya Meselesi'nin sürecini anlatmakta ve Osetlerin değil, Rusya'nın meselede başrolü oynadığını vurgulamaktadır (Kighladze ve diğ., 2012, 115; 240; 277). Kitaba göre, Güney Osetya Meselesi tamamen Rus Sovyet Komünistleri tarafından yaratılmıştır ve Rusya kendi çıkarları için Gürcü düşmanlığını kullanarak bu meselenin çözülmesini engellemiştir. Aynı zamanda, Gürcistan'ın güncel tarih yazımı dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliğinin de Güney Osetya ve Abhazy'daki silahlı çatışmalardan sorumlu olduğunu kabul etmekte ve bu dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliğini eleştirmektedir. Böylece Gürcistan'ın güncel tarih yazımı dışlayıcı milliyetçilik meselesini halletmek için Rusya hükümetini "Gürcistan'ın ulusal birlikteliğine karşı tehdit, düşman" olarak ötekileştirerek "Gürcistan vatandaşı" olan bütün grupların birlikteliğini vurgulamakta ve azınlıkları ötekileştirmekten kaçınmaktadır.

4. Gürcistan'daki Oset Toplumunda Gürcü-Oset İlişkileri Hakkında Anlatım

2003 yılından sonra Gürcistan Sovyetler Birliği döneminden beri mevcut olan geleneksel dışlayıcı tarih yazımından vazgeçerek daha kapsayıcı ve liberal yeni tarih yazımını benimsemeye yönelirken Güney Osetya ise Sovyetler Birliği döneminden kalan dışlayıcı Oset merkezli tarih yazımını özümsemektedir. Ayrıca Sovyetler Birliği

döneminden kalan geleneksel Gürcü tarih yazımı Gürcülerin önemli kısmı üzerinde hala kendi etkisini sürdürmektedir. Bu durum Güney Osetya Meselesinin önemli sebeplerinden biridir ve Gürcü-Oset ilişkilerini olumsuz etkilemektedir.

Sovyetler Birliği dönemi öncesinden beri Gürcistan'da Gürcüler ve Osetler arasında yakın ve dostane ilişkiler devam etmesine rağmen Güney Osetya Meselesi ve dışlayıcı Gürcü milliyetçiliği, Gürcistan içindeki Osetler üzerinde de olumsuz etkiler yaratmış ve Gürcüler ile Osetler arasında görülmeyen duvar oluşturmuştur. Gerçekten de Tiflis, Nigoza ve Aresperani'deki saha çalışmalarım esnasında birçok kişi Gamsakhurdia'nın Gürcü milliyetçiliğine dayalı politikalarını olumsuz şekilde yorumladı ve onun dönemine ait acı hatıraları anlattı. Bunlardan, Aresperani Devlet Okulunda öğretmenlik yapan Lali, Gamsakhurdia dönemindeki acı hatırasını şöyle anlattı:

"Gamsakhurdia'nın döneminde bu köyden birçok insan Kuzey Osetya'ya göç etmeye zorlandı. Sovyetler Birliği döneminden sonra köyümüzdeki bazı sülaleler artık kalmadı. [...] (Anlatırken Lali boş evleri işaret ediyordu.) Sovyetler Birliği döneminde Oset aileleri bu evlerde yaşarlardı fakat Gamsakhurdia yönetiminin baskısı ve onu destekleyen militanların saldırılarından dolayı bu mülkleri terk edip Kuzey Osetya'ya göç ettiler." (Wakizaka, Lali ile mülakat, 3 Kasım 2016)

Gürcistan Oset Kadınlar Derneği Başkanı olan İzolda da 1990'lı yılların başında yaşadığı sıkıntıyı anlattı:

"Bu dönemde Gamsakhurdia hukuka aykırı olan saçma politikalar uyguladı ve bize büyük saldırılar düzenledi. Açıkça Osetlere karşı ayrımcılık yaptı ve bize baskı uyguladı. Sadece Oset olduğumdan dolayı onun rejimi yüzünden eski işyerimden atıldım, arabama el konuldu ve evimin karşısına silahlı militanlar yerleştirildi." (Wakizaka, İzolda ile mülakat, 1 Kasım 2017)

Tiflis'te gazetecilik yapan Mari, Zviad Gamsakhurdia dönemindeki toplumsal durumu anlatırken onun milliyetçi politikaları ve Gürcü-Oset çatışmasının getirdiği toplumsal ayrımcılıktan bahsetti:

"Gamsakhurdia döneminde meydana gelen Gürcü-Oset çatışması Oset-Gürcü ilişkilerini önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu iki grup arasındaki çekişme sıradan vatandaşlar arasında bile anlaşmazlık yarattı. Gürcü toplumu Oset soyadlı insanlara olumsuz bakıyordu." (Wakizaka, Mari ile mülakat, 20 Ekim 2017)

Bu yorumları özetlersek, Gamsakhurdia'nın milliyetçi politikaları Gürcistan'ın ekonomisinin yanı sıra Gürcü-Oset ilişkilerini de önemli derecede kötüleştirmiştir. Onun döneminde Osetler ciddi toplumsal ayrımcılığa maruz kalmıştır. 1992 yılında Gamsakhurdia iktidardan ayrıldıktan sonra bile dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliğine dayanan bu tür toplumsal ayrımcılık halen devam etmektedir. Bu ayrımcılık Osetler üzerinde rahatsızlık yaratmaktadır. Bu sorun hakkında Gürcistan Osetleri Derneği Başkanı Tengiz, Gürcistan Kamu Savunucusu Ofisi'ndeki toplantıda bir gazetecinin Osetler ile ilgili yazısını şöyle eleştirmiştir:

"Bu dünya kötü insanlarla doludur. Burada milliyetin önemi yok. Bu yazı yazılıp yayınlanırken gazeteciye para ödenmiştir. Bu makalede Osetler eşkıya, barbar, gerici, fakir ve kötü insan olarak olumsuz şekilde nitelendiriliyor. Bu makaleye hiç kimse tepki göstermemiştir. Bu makalenin yazarı Gürcüler ve Osetler arasındaki sorunları çözmeye çalışan Gürcistan hükümetinin politikalarını desteklemeyerek Osetlere saldırıyor ve hakaret ediyor." ("Osuri Forumu': Osebis Problemebis Mogvarebis Realuri Nabijebi", 2014)

Buradaki yoruma göre, Gürcistan Devleti'nin Gürcüler ve azınlıklar arasındaki ilişkileri iyileştirme çabalarına rağmen Osetlere karşı olumsuz imaj ve ayrımcılık halen devam etmektedir. Yani Osetlerin Gürcistan'da azınlık olarak hayatını sürdürmelerinin meşruiyeti günümüzde de etnik Gürcü milliyetçileri tarafından sorgulanmaktadır.

Dolayısıyla Gürcistan'daki Osetlerin temel sorunu kendi kimliğini korumanın yanı sıra kendilerinin Gürcistan'daki varlığının meşruiyetini savunmaktır. Bununla ilgili olarak şöyle bir soruyla karşılaşmaktayız: Gürcistan içindeki (Güney Osetya hariç) Osetler kendi tarihini nasıl aktarmakta ve Gürcü-Oset ilişkilerini nasıl yorumlamaktadır? Bu konuda Gürcistan'daki Osetlerin Güney Osetya'nın tarih yazımını benimsemesi imkânsızdır çünkü onlar için önemli mesele kendilerinin Gürcistan'da kalmaya devam etmelerinin meşruluğunu savunmaktır. Diğer yandan, onlar diğer etnik grupları dışlayan "geleneksel" Gürcü tarih yazımını da tam olarak kabul edemezler çünkü "geleneksel" Gürcü tarih yazımı Osetleri "nankör göçmen, yabancı, hain" olarak nitelendirmektedir.

Gürcü-Oset ilişkileri hakkındaki yorum konusunda, Gürcistan'daki Oset toplulukları "Güney Osetya aslen kime aittir?" sorusunun yerine Gürcü-Oset ilişkilerinin tarihinin başka boyutuna odaklanmaktadır. Mesela Oset kökenli olup Tiflis Devlet Üniversitesinin Gürcü-Oset İlişkileri Araştırma Merkezi'nin müdürü olan Naira Beppiti'nin yorumu kayda değerdir. Naira, Gürcü-Oset ilişkilerinin tarihi hakkında "Mravaletnikuri Sakartvelo (Çokuluslu Gürcistan)" adlı televizyon programında aşağıdaki gibi yorum yapmıştır:

"Genellikle, Gürcüler ve Osetlerin tarihinin nereden başladığını söylemek son derece zordur çünkü bu tarih çok uzun geçmişe dayanmaktadır. Gürcüler ve Osetler arasında yüzyıllardır devam eden kardeşlik-dostluk bağı mevcuttur. Kraliyet evliliği konusuna bakarsak, Parnavaz M.Ö. 3. yüzyılda kendi kız kardeşini Oset kralıyla evlendirmiştir. [...] Gürcülerin her zaman Osetlerin eğitimine özen gösterdiği bilinmektedir. "Dvali'nin Hayatı" eserinde Gürcülerin, Oset çocuklarına nasıl özen gösterdiği anlatılmaktadır. Giorgi Mtatsmindeli bazı çocukları almıştı ve onların arasında Osetler de vardı. Kral Arçil'in sarayında da onun matbaacılığı öğrettiği birkaç Oset vardı. Tiflis bütün Kafkasya'daki kültür ve eğitimin merkeziydi. Bir de ben Kuzey ve Güney Osetya'dan gelen Osetlerin kendi yeteneklerini geliştirmek için Tiflis'e geldiklerini çok iyi hatırlarım. Üstelik onlar ağırlıklı olarak Tiflis'te yükseköğrenim görürdü. [...] Gürcistan'da bizim önde gelen birçok sporcumuz var ve onlar Gürcistan vatandaşıdır, Gürcistan'ın çocuğudur. Elbette, onlar her zaman Gürcistan'ın şerefini savunmuştur. Mesela, Kaloyev, Gutsayev ve Tskhovrebov gibi futbolcular var. Birçok Oset sporcu Gürcistan'ı onurlandırdı. [...] Büyük atalarımız farklı etnik kökenlere sahip olan halklar arasındaki dostluğun iyi örneğini oluşturmaktadır: Kosta Khetagkatı (Khetagurov) ile Mikhail Kipiani, Alexandre Kazbegi, Dmitry Arakişvili ve başkaları gibi önde gelen Gürcüler arasındaki dostluk bu örneklerden bazılarıdır. Kosta Khetagkatı (Khetagurov) Kafkas Topluluğu'na, Alexandre Kazbegi'nin durumunun çok fakir olmasına rağmen hiç kimsenin ona yardım etmemesinin asla kabul edilemez olduğunu yazmıştır. Kosta, Mikhail Kipiani'ye baba demiş ve Kosta'nın Osetçe ve Rusçada yazdığı şiirleri de ona eğitimci diyerek ithaf etmiştir. [...] Gürcü ve Oset oyuncular "Çermen" filminde birlikte çalıştı ve bu film birbirlerine karşı taşıdığı dostluk ve sevginin en iyi örneklerinden biridir." ("Multiethnic Georgia: Ossetians", Nisan 22, 2011)

Kısacası, bu açıklamaya göre, Osetler ve Gürcüler Eski Çağ'dan beri birlikte yaşamaya devam etmekte ve uzun zamandır birbirleriyle iyi ilişkileri geliştirmiştir. Tarih boyunca Gürcüler ve Osetler birbirlerine katkı sağlamıştır. Toplumsal seviyede de, Osetler ve Gürcüler birbiriyle dayanışma ve yardımlaşma halinde olmuşlardır. Naira, Gürcü-Oset ilişkilerini değerlendirirken "Gürcüler ve Osetler arasındaki tarihsel birliktelik ve dostluk" üzerinde odaklanmakta ve Osetlerin de Gürcistan'ın yerel halkı olduğunu ve dolayısıyla doğal olarak Gürcistan'da yaşamlarını sürdürmekte haklı olduklarını vurgulamaktadır.

Böyle bir görüş benim mülakat yaptığım birçok Oset tarafından ifade edildi. Mesela Gürcistan Osetler Derneği Başkanı olan Tengiz, Eski Yunanların bile Gürcü-Oset ilişkilerinden söz ettiğini belirtti:

"Eski Yunan tarihçisi Strabon'un yazdığı "Geographica"ya göre Osetler, Eski Çağ'dan beri Gürcistan'da yaşamaktadırlar. Onlar ağırlıklı olarak tarımla uğraşırlardı. Biz 5.000 yıldır Gürcüler ile beraber yaşıyoruz ve Gürcüler ile birlikte mücadele verdik. Türklerin 5.000 yıldan daha uzun zamandır Kafkasya'da olduğunu ileri sürdüğü gibi biz de Kafkasya'daki Türklerin tarihi kadar uzun tarihe sahibiz." (Wakizaka, Tengiz ile mülakat, 25.10.2016)

Tengiz'e göre, Osetler tarih öncesinden beri Gürcistan'da kendi varlığını sürdürmekte ve uzun zamandır Gürcüler ile beraber yaşamaktadır. Ayrıca, Osetler her zaman Gürcülere yardım etmiş ve Gürcistan Devleti'ne ve Gürcü toplumuna büyük katkı sağlamıştır. Bu yüzden Osetler de Gürcistan'ın halklarından biridir ve asla "yabancı, göçmen" değildir.

Areşperani Devlet Okulunda öğretmen olan Mzia, Gürcü-Oset arası toplumsal ilişkileri şöyle ifade etmiştir:

"Gürcüler ve Osetler her zaman dost olarak yaşamıştır. Milletlerarası evliliklere baktığımızda Osetler ve Gürcüler arasındaki evlilik sayısı en çok olanıdır. Osetler Gürcistan'ı düşmandan korumak için Gürcülerle birlikte savaşmıştır. Dolayısıyla, Osetler hiçbir zaman Gürcistan Devleti'nin ve Gürcü halkının düşmanı olmamıştır. Ama maalesef birçok Gürcü bu gerçeği bilmez ve bu tarih unutulmuştur. Ben Gürcülerin de bu tarihsel ilişkileri bilmesini isterim." (Wakizaka, Mzia ile mülakat, 4 Kasım 2016)

Tarihi kaynaklarda Osetler ve Gürcüler arasındaki birçok evlilik kaydedilmektedir. Oset ve Gürcü kral aileleri arasındaki evlilikler de görülmüştür. Bunlar arasında en meşhur örnek Gürcü kraliçesi Tamar ve Oset prensi David Soslan arasındaki evliliğidir. Günümüzde bile Oset-Gürcü evliliklerinin sayısı oldukça çoktur ve Osetler ile Gürcüler arasındaki etkileşim önemli derecede ilerlemiştir. Ayrıca Oset askerlerinin Gürcistan ordusuna katıldığı zamanlar da tarihte sıkça gözlemlenmiştir. Dolayısıyla Mzia'ya göre, Oset ve Gürcü toplumlarının birbirlerinden ayrılması neredeyse imkânsızdır. Osetler muhakkak Gürcistan Devleti'nin önemli bir parçasıdır. Fakat dışlayıcı etnik milliyetçilik Osetya ve Gürcistan'da yükselirken Gürcüler ve Osetler arasındaki yakın ve dostane ilişkilerin tarihi unutulmuştur. Bu yüzden Gürcülerin; Osetlerin Gürcistan'da var olmasının meşruiyetini bilmesi ve Gürcülerin, Gürcü-Oset dostluk ilişkilerinin tarihini öğrenmesi gerektiğini vurguladı. Bu görüş Nigoza köyü ve Tiflis'teki Osetler tarafından da dile getirildi. Nigoza Köyü'nde yaşayan Ketevan, Zurab ve Robert ile Tiflis'te gazetecilik yapan Mari tarihte Gürcüler ve Osetlerin dost olarak nasıl beraber yaşadığını ve Osetlerin de Gürcistan Devleti ve Gürcü toplumunun gelişmesine nasıl katkı sağladığını bilmesi gerektiğini vurguladı. (Wakizaka, Ketevan, Zurab ve Robert ile mülakatlar 17 Kasım 2016; Wakizaka, Mari ile mülakat, 20 Ekim 2017).

Gürcistan Osetleri Derneği Başkan Yardımcısı olan Gia da Gürcüler ve Osetler arasındaki tarihi dostluk ilişkileri ve Gürcistan'daki Osetlerin uzun tarihinden bahsetti. Ayrıca Güney Osetya Meselesinden söz ederken Gia Rusya ve İsrail gibi yabancı ülkelerin müdahalesinden dolayı Gürcüler ve Osetlerin birbirlerine düşman olduğunu vurguladı (Wakizaka, Gia ile mülakat, 18 October 2017). Gürcü ve Oset toplumlarında dışlayıcı etnik milliyetçiliğin yükselmesi sonunda bu iki halk arasındaki şiddetli çatışmanın meydana gelmesine sebep olmuş ve bu çatışma esasen Sovyet Rusya'sı tarafından körüklenmiştir. Günümüzde Rusya, Güney Osetya Meselesinin çözülmesine engel olmakta ve Gürcü-Oset çatışmasından faydalanmaktadır. Yani, ona göre, Osetler ve Gürcüler aslında dosttur, tarihte birbirleriyle beraber yaşamış ve yardımlaşmıştır. Son zamanlardaki Gürcü-Oset çatışması ise tamamen yabancı devletler tarafından kendi çıkarları için yapay şekilde yaratılmıştır.

Areşperani Köyü sakini olan Albert sohbet esnasında Gürcü-Oset çatışması ve Güney Osetya sorunu konusunda farklı görüş ifade etti:

"İnsanlar 1990'lı yılların başında Güney Osetya'da silahlı çatışma başladıktan sonra Gürcü-Oset ilişkilerinin bozulduğunu söylüyorlar. Ama Osetler ve Gürcüler arasında ciddi gerginlikler varken bile biz halen bu köyde Gürcülerle beraber yaşamaya devam ediyoruz. Bu mesele hakkında önemli olan şey budur: biz Gürcü-Oset dostluğu ve birlikteliğinin zor durumda bile korunduğunu ve Gürcü ve Oset halklarının birbirlerine karşı fikirlerini değiştirmediklerini anladık." (Wakizaka, Albert ile mülakat, 4 Kasım 2016)

Ona göre, Gürcüler ve Osetler arasındaki dostane ilişkiler ve birliktelik 1990'da Güney Osetya Meselesi patlak verdikten sonra bile bozulmamıştır. Yani, Gürcü-Oset ilişkileri çok sağlam olduğundan dolayı Güney Osetya Meselesi bile bu dostluğu bozamamıştır.

Osetlerin Gürcistan'da kalmaya devam etmelerinin meşruiyeti 1990'lı yıllardan beri Gürcü milliyetçileri tarafından sürekli sorgulanmakta ve Osetler için bu meşruiyeti savunmak en önemli konu haline gelmiştir. Bu yüzden, Gürcistan'daki Osetler ne Güney Osetya'nın ne de Gürcistan'ın geleneksel tarih yazımlarını benimseyebilir. Osetlerin Gürcistan'daki varlığının meşruiyetini savunmak için Gürcü-Oset dostluk ilişkilerine ve birlikteliğine odaklanmakta ve Osetlerin de Gürcistan Devleti'nin önemli üyesi olduğunu ve Gürcü-Oset çatışmasının yabancı güçler tarafından yapay şekilde yaratıldığını vurgulamaktadır. Böylece Gürcistan'daki Osetler, Gürcü-Oset ilişkilerini ve Güney Osetya Meselesini yorumlarken ne Oset ne de Gürcü geleneksel tarih yazımını destekleyen değil, Gürcü-Oset dostluğu ve birlikteliğine odaklanan "üçüncü yolu" benimsemektedir.

5. Sonuç

Genellikle Gürcüler arasında Sovyet öncesi dönemden beri Gürcü Ortodoks Kilisesi ve Gürcü diline dayalı milli kimlik ve milliyetçilik mevcuttu. Diğer yandan, Gürcistan başta olmak üzere Güney Kafkasya, Sovyetler Birliği'nin hâkimiyeti altına girdikten sonra Bolşevikler etnik grupların, özellikle Gürcistan'daki Gürcüler ve Güney Osetya'daki Osetler gibi grupların milli kültürleri, kimlikleri ve milliyetçiliklerini teşvik etmiş ve Gürcüler başta olmak üzere bölgedeki etnik grupların ulusal kimliklerini daha dışlayıcı yapmıştır. Sovyet Birliği döneminden beri özellikle akademi çevreler Gürcü kimliğinin ortak etnik kökene de dayandığını ve Gürcistan'ın tek asıl yerel halkının Gürcüler olduğunu savunmuştur. Sovyet Birliği döneminden sonra ise bu dışlayıcı etnik Gürcü kimliğinin unsuru olarak Rus-Sovyet karşıtlığı da eklenerek modern Gürcü milliyetçiliği oluşturulmuştur. Bu süreçte azınlıklar dışlanmaya başlamış ve Güney Osetya ve Abhazya'da şiddetli çatışmalar meydana gelmiştir. Bu dışlayıcı söylemler, Güney Osetya Meselesi ile ilgili Oset ve Gürcü geleneksel tarih yazımlarını birbirleriyle karşılaştırdığımızda net şekilde anlaşılır. Bu iki tarih yazımı birbirlerini ötekileştirerek kendi yerel halk olduğunu savunmaktadır.

2003 yılındaki Gül Devrimi'nden sonra Saakaşvili yönetimi Gürcü milli kimliğini ortak tarih, coğrafya ve Gürcüceye dayalı daha kapsamlı kimliğe dönüştürmeye yönelmiş ve bu doğrultuda azınlıkların entegrasyonuna yönelik politikaları güçlendirmiştir. Bu eğilim 2012 yılında "Gürcü Rüyası" koalisyonu iktidara geldikten sonra da genel itibarıyla devam ettirilmiştir. Ayrıca Sovyet Birliği döneminden gelen geleneksel milliyetçiliği eleştiren yeni nesil aydınların çoğalması Gürcistan'ın yurttaş ulus-devlet inşasını hızlandırmıştır.

Gürcistan'daki ulus-devlet inşasının yönünün değişmesi yeni tarih yazımında da açık şekilde yansıtılmakta ve Gürcü olmayan halklara hakaret içeren ya da onları aşağılayan ifadeler azalmıştır. Gürcü-Oset ilişkileri hakkındaki Gürcistan tarih ders kitaplarına baktığımızda da yeni Gürcü tarih yazımı Moskova yönetimini "Gürcistan'ın birlikteliğini tehdit eden düşman" olarak ötekileştirirken Osetleri ötekileştirmekten

kaçınmakta ve "tarihi Gürcü-Oset dostluğu ve birlikteliği"ni vurgulayarak Güney Osetya'nın bağımsızlığına karşı çıkmaktadır.

Gürcistan'daki Osetlerin Gürcü-Oset ilişkilerine ve Güney Osetya Meselesine yaklaşımına bakarsak, 1990'lı yıllardan sonra dışlayıcı etnik Gürcü milliyetçiliğinin yükselmesinden dolayı Gürcistan'daki Osetler, Gürcistan Devleti ve toplumu tarafından yapılan ayrımcılığa maruz kalmıştır. Günümüzde de onların Gürcistan'da hayatını sürdürmenin meşruiyeti sürekli sorgulanmaktadır. Dolayısıyla Gürcistan'daki Osetler kendi tarihini anlatırken Gürcistan'da kalmaya devam etmelerinin meşruiyetini savunmaya ağırlık vermekte ve Osetlerin de Gürcistan Devleti'nin önemli üyelerinden biri olduğuna ve eski zamandan beri Osetlerin Gürcülerle birlikte dost olarak Gürcistan toprağı içinde yaşamaya devam ettiğini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, Gürcistan'daki Osetler, kendi tarihi hakkında ne Oset ne de Gürcü "geleneksel" tarih yazımlarını ve milliyetçiliklerini benimsememektedirler: onlar Gürcistan içindeki Gürcü-Oset dostluğu ve birlikteliğine odaklanan "üçüncü yolu" tercih etmektedir. 2003 yılından sonra Gürcistan Devleti de dışlayıcı milliyetçiliğe dayalı tarih yazımından vazgeçmeye yöneldiğinden dolayı Gürcistan'daki Osetlerin yaklaşımı, Gürcistan'ın yeni tarih yazımı ve ulusal kimlik algısıyla uyumlu hale gelmiştir.

KAYNAKÇA

ANÇABADZE, G., GAMQ'VELIDZE, G., K'IK'NADZE, Z., SURGULADZE, M., SHVELIDZE, D. (2008). *Sakartvelos Ist'oria: IX K'lası* [Gürcistan Tarihi: 11. Sınıf]. Tbilisi: Logos P'resi.

APXAZAVA, N. (2015). Kul'turno-Ètničeskie Processy v Severo-Zapadnoj Časti Şida Kartli s Kartli s Drevnejşix Vremen do Pozdnego Srednevekov'ja [Eskiçağ'dan Ortaçağ'ın Geç dönemine kadar Şida Kartli'nin Kuzeybatı Kısmında Kültürel ve Etnik Süreçler]. M. Lortkipanidze (Der.), *Osetiny v Gruzii: Sbornik* (71-127). Tbilisi: Universal.

ASATIANI, N., LORTKIPANIDZE, M., LOMAŞVILI, P., MET'REVELI, R., OTXMEZURI, G. (2012). *Sakartvelos Ist'oria 9* [Gürcistan Tarihi: 9. Sınıf]. Tbilisi: Bak'ur Sulak'auri.

BERGLUND, C., BLAUVELT, T. (2016). Redefining the Nation: From Ethnic Fragmentation to Civic Integration? G. Nodia (Der.), *25 Years of Independent Georgia: Achievements and Unfinished Projects* (11-55). Tbilisi: Ilia State University Press.

BLIEV, M. (2006). *Južnaja Osetija v Kollizijax Rosijsko-Gruzinskix Otnoşenij* [Rus-Gürcü Çatışmasında Güney Osetya]. Moskva: Izdatel'stvo "Evropa".

BROERS, L. (2008). Filling the Void: Ethnic Politics and Nationalities Policy in Post-Conflict Georgia. *Nationalities Papers*, 36(2), 275-304.

COENE, F. (2010). *The Caucasus: An Introduction*. London: Routledge.

ÇIPAŞVILI, N. (2010). *Gürcistan'da Din ve Devlet İlişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul University Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÇOÇIEV, A. (1993). *Uroki Igry na Bojne* [Katliam Dersleri]. Cxınval: y.y.

DZATTIATY, R. (1986). Rannesrednevekovyj Mogil'nik v Selenii Edis [Južnaya Osetija] [Edis Köyündeki (Güney Osetya) Erken Ortaçağ'a Ait Mezarlık]. *Sovetskaja Arxeologija*, 2, 198-209.

DZUGAEV, K. (2007). Respublika Južnaya Osetija: Istorija i Sovremennost' [Güney Osetya Cumhuriyeti: Tarih ve Günümüz]. K. Matsuzato (Der.), *Istoriografičeskij Dialog Vokrug Nepriznannyx Gosudarstv: Pridnestrov'e, Nagornyj Karabax, Armenija, Južnaya Osetija i Gruzija* (61-83). Sapporo: The Slavic Research Center of Hokkaido University.

Georgian Public Broadcasting. (10 Mart 2011). *Multiethnic Georgia: Ossetians*. Erişim Tarihi: 22 Nisan 2011, Address: <https://www.youtube.com/watch?v=QG9zXh3FBHY>.

KIGHLADZE, N., GAÇEÇİLADZE, R., SANIK'IDZE, G. (2012). *Ist'oria* 12 [Tarih: 12. Sınıf]. Tbilisi: Bak'ur Sulak'auri.

LEKIŞVILI, S. (2015). Kogda Voznik Termin "Južnaya Osetija"? ["Güney Osetya" Terimi Ne Zaman Ortaya Çıktı?]. M. Lortkipanidze (Der.), *Osetiny v Gruzii: Sbornik* (206-230). Tbilisi: Universal.

LORTKIPANIDZE, M., OTXMEZURI, G. (2007). Osetiny v Gruzii [Gürcistan'daki Osetler]. *Kavkaz i Globalizacija*, 1 (4), 127-137.

MAEDA, H. (2009). *Gurujia Gendai-shi* [Modern Georgian History]. Tokyo: Toyo-shoten.

MATSABERIDZE, D. (2014). The Role of Civic Nationalism in Transformation of the Internal Ethnic Politics of Post-Soviet Georgia. *ECMI Working Paper*, no. 83.

'Osuri Porumi': Osebis Problemebis Mogvarebis Realuri Nabijebi ["Oset Forumu": Osetlerin Sorunlarının Çözümü için Gerçek Adımlar]. *Erişim Tarihi: 28 Ocak 2014*, <http://soa.gov.ge/geo/osuri-forumi---osebis-problemebis-mogvarebis-realuri-nabijebi-2781/>.

SUNY, R. G. (1988). *The Making of the Georgian Nation*. Bloomington: Indiana University Press.

TEXOV, B. (1971). *Očerki Drevnej Istorii i Arxeologii Jugo-Osetii* [Güney Osetya'nın Antik Tarihi ve Arkeolojisi Üzerine Yazılar]. Tbilisi: Mecniereba.

The Inaugural Speech of President Giorgi Margvelashvili of 17 November 2013. *Erişim Tarihi: 21 Şubat 2014*, <https://www.president.gov.ge/ge/President/Inauguration>.

TOIDZE, L. (2015). Obrazovanie Osetinskoj Avtonomii v Gruzii [Gürcistan'da Osetya'nın Özerkliğinin Oluşumu]. M. Lortkipanidze (Der.), *Osetiny v Gruzii: Sbornik* (231-260). Tbilisi: Universal.

VANEEV, Z. (1956). *Krestjanskij Vopros i Krestjanskoe Dviženie v Jugo-Osetii v XX Veke* [20. Yüzyılda Güney Osetya'da Köylü Meselesi ve Köylü Hareketi]. Staliniri: Gosizdat Jugo-Osetii.

WAKIZAKA, K. (2015). Sovyet Sonrası Gürcistan'daki Ulusal Kimliğin Oluşmasında Türk-İslâm İmajı. *Yeni Türkiye*, 78: 57-71.

Summary

After the Soviet Union's disintegration in 1991, many ethnic groups began to build nation-state based on exclusive ethnic national identity and ethnic conflicts occurred in the former Soviet states in their nation-state building. Some of the most important cases is the Issues of Abkhazia and South Ossetia and they have not resolved yet. On the other hand, Georgia began to implement concrete policies for minorities' integration after the Rose Revolution in 2003 and adopted inclusive civic national identity instead of exclusionist ethnic one.

Official historiography clearly reflects state's official identity policy. One of the important reasons of the Georgian-Ossetian conflict since the end of 1980s is the disagreement over the historiography. In the historiography, both Georgia and South Ossetia advocate their rights on the territory and marginalize each other. However, while about 15,000 Ossetians live in Georgia (outside South Ossetia) today, their relations with the Georgian society and their view on Georgian-Ossetian relations have been seldom researched until today. The purposes of this work are to present a new perspective to studies related to South Ossetia through analyzing the view of Ossetians in Georgia (outside South Ossetia) on Georgian-Ossetian relations.

In terms of research method, this work is generally based on qualitative research methods, collected information was used as empirical resource and analysis was done over

it. In this work, information collected during the fieldworks in Georgia between 2016-2017 was used as well as printed resources. During the fieldworks, interviews with Ossetians were conducted in Tbilisi, the village of Areshperani (in Lagodekhi) and the village of Nigoza (in Kaspi).

Generally, the traditional Georgian nationalism based on the Georgian Orthodox Church and Georgian language had existed among Georgians before the Soviet era. On the other hand, the Soviet Union encouraged the development of national culture, identity and nationalism of ethnic groups, especially titular national groups such as Georgians in Georgia and Ossetians in South Ossetia and the structure of Ossetian and Georgian national identity transformed to an important degree in the process. Since the Soviet era, especially academic institutions in Georgia had emphasized that Georgian identity is based also on common ethnic root and that Georgia's only autochthonous group is Georgians. And they formed exclusionist modern ethnic Georgian nationalism consisting of anti-Russianness, the Georgian Orthodox Church, Georgian language and the myth of Georgians' autochthony in Georgia after 1991. But minorities were excluded from Georgia's nation-state building process and harsh ethnic conflicts occurred in Abkhazia and South Ossetia. These exclusionist discourses can be clearly seen when the Georgian and Ossetian traditional historiographies were compared with each other and they advocate their autochthony through marginalizing each other.

On the other hand, after Mikhail Saakashvili ascended to power in 2003, the Georgian government began to change Georgian national identity to more inclusive civic identity based on the common history, geography and language and strengthened policies for minorities' integration accordingly. This tendency is generally continuing even after the coalition of "Georgian Dream" ascended to power in 2012. Besides, the rise of new intellectuals criticizing traditional ethnic Georgian nationalism also accelerated Georgia's civic nation-state building process.

The change of the direction of Georgia's nation-state building is reflected on its new historiography and non-Georgian people came to be described more objectively. In terms of the expressions on Georgian-Ossetian relations in Georgian history textbooks, while the new Georgian historiography marginalizes Moscow as "enemy threatening Georgia's unity", it emphasizes "the historical friendship and unity between Ossetians and Georgians and is against South Ossetia's independence.

As for Georgia's Ossetians' approach to Georgian-Ossetian relations and the Issue of South Ossetia, due to the rise of exclusionist ethnic Georgian nationalism, they were discriminated by the Georgian state and society and the legitimacy of their existence in Georgia has been questioned since 1990s. Therefore, Ossetians in Georgia make it important to advocate the legitimacy of their existence in Georgia during transmitting their history and emphasize that they are also important member of the Georgian state and that they have lived with Georgians together as friends in Georgia since the ancient era.

In conclusion, Georgia's Ossetians' approach to their history supports neither the Ossetian nor the Georgian "traditional" historiography and adopts "the third way" focusing on the Georgian-Ossetian friendship and unity inside Georgia. Because the Georgian government also began to abandon the historiography based on exclusionist ethnic Georgian nationalism, Georgia's Ossetians' approach became compatible with Georgia's new historiography and the direction of new Georgian national identity.